

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata ut
Sacramento, & ut sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-unctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Qualiter gratia iustificans per Sacramenta concedatur. 7

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

ritibus ab Ecclesia institutis. Ergo si Sacerdos ex vi suscepti ordinis consecratur ad ministrandum baptismum, æque ad ministrandum baptismum solemniter, & priuè consecratur, neque ex vi consecrationis vnum præ alio spectari potest, alias solemnitas à iure diuino esset. Sic fulsint Egid. de Coninch. q. 64. art. 8. num. 36. Paul. Layman. lib. 5. tract. 1. §. 5. concl. 2. §. 3.

11. Secundo excipiunt alij matrimonium, affirmantque contrahentes illud in peccato mortali mortaliter non peccare, quia parte illius Sacramenti sunt ministri, esto peccent qua parte obicem ponunt gratiæ recipiendæ, quia non sunt ad illud ministrandum specialiter deputati. Sic docuerit Sorus in 4. disp. 1. q. 5. art. 6. Sayr. lib. 2. de Sacram. cap. 7. q. 1. art. 5. Sanch. lib. 2. de matr. disp. 6. num. 4. Suar. 3. p. q. 65. disp. 16. sect. 4. vers. ad fundamenta. Bonac. disp. 1. de Sacram. q. 3. p. 2. §. 1. num. 9. Egid. de Coninch. q. 64. art. 8. dub. 1. n. 38. Sufficere hæc exceptio potest ut satis probabilis. Sed probabilius existimo tam hanc, quam præcedentem exceptionem admittendam non esse, sed omnino affirmandum cuiuslibet Sacramenti consecrationem in peccato mortali graue peccatum esse. Quia censo grauem irreuerentiam Christo fieri, si ab eius hoste, & inimico eius merita assumuntur dispensanda. Neque obstat quod minister non sit ex officio ad id specialiter deputatus, quia irreuerentia non tam fuitur ex deputatione, quam ex ministerio ad quod minister est deputatus. Alias si ex deputatione sumeretur irreuerentia iniuriæ ordinibus minoribus, & illorum actus exercens in peccato mortali peccaret mortaliter. Idemque esset de confirmatio in fide, & illam coram tyranno proficiente in peccato mortali, & de coniugibus vni matrimonij in peccato mortali vacantibus, quia ad hæc omnia sunt ex officio deputati. Quæ certe admittenda non sunt. Non igitur ex deputatione, sed ex ministerio ad quod quis est deputatus irreuerentia desumenda est. Fateor tamen ex deputatione irreuerentiam augeri, sed intra eandem speciem, non tamen transferri in aliud irreuerentiæ genus, ac proinde si ministerio Sacramenti absque deputatione solum esset veniale peccatum, ob deputationem mortale esse non potest.

12. Tertio excipiunt alij sed pauci Eucharistiæ consecratæ ministracionem, eo quod hæc ministratio non sit sacramenti consecratio, sed consecrati distributio, ac proinde non videtur grauis irreuerentia Christo facta, si in peccato mortali fiat. Alias Diaconus, imò Laicus in necessitate sacramentum sibi, vel alteri porrigens peccaret mortaliter, quod non videtur admittendum. Non igitur hæc distributio in mortali mortale constituit. Deinde non esset mortale Christum in terra existentem à peccatore humiliter, & reuerenter tangere, neque etiam existentem in venerabili Eucharistiæ Sacramento. Sic fulsint Henric. quodlib. 6. q. 10. Martin. Ledesma 1. r. 4. q. 5. n. 6. dub. 3. relati à Sayro statim referendo. Didacus Nunez. q. 4. art. 6. disp. 1. concl. 2.

Sed hæc exceptio nullatenus est admittenda, quia distributio sacramenti Christum continentis est actio religiosissima, & grauisima: per illam enim merita Christi Domini communicantur, & recipientes cum Christo vniuntur. Requirit ergo in distribuente puritatem, præcipue cum hæc distributio nomine Christi fiat, & maxime si fiat à Sacerdote, & à Diacono in necessitate, qui sunt ministri ad hoc munus deputati. Et ita loquentes de sacerdote, & Diacono docent Sylu. verbo Eucharistia, 1. q. 4. Sorus in 4. disp. 13. q. 1. art. 3. Suar. disp. 16. sect. 4. disp. 72. sect. 4. Greg. de Valen. 1. 4. disp. 6. q. 10. punct. 1. Sayrus lib. 2. c. 7. q. 1. art. 5. num. 6. Egid. de Coninch. q. 64. art. 6. dub. 1. n. 35. Bonac. disp. 1. q. 3. punct. 2. §. 1. circa finem. Neque est simile de tangente Christum in terris existentem, quia ille contractus, sicuti & contactus sacramenti non esset sacramenti, & meritum Christi distributio, & communicatio, ac proinde non æqualem puritatem expostularet, sicut expostulat sacramenti distributio. Ex quo fit leuare Eucharistiam in terra existentem, & ex vno alteri in aliud transferre non esse mortale, esto à peccatore fiat, quia non est sacramenti distributio, neque illa irreuerentia tanta, ut mortale peccatum consecratur constituit. Sic Suar. disp. 72. sect. 4. vers. sed obicitur. Valq. disput. 136. n. 39. Egid. de Coninch. q. 64. art. 6. dub. 1. n. 39. Bonac. de Sacram. disp. 1. q. 3. p. 2. §. 1. circa finem. Sayrus supra num. 8.

PUNCT. VI.

Qualiter probitas requiratur in conscientibus Sacramentalia, exercentibusque ordinis functiones, aliorumque Sacramentorum vsum.

1. Plures docent esse peccatum mortale conscicere sacramentalia in peccato mortali.
2. Probabilius est oppositum.
3. Fit satis oppositio fundamenta.
4. Non peccat mortaliter (secluso scandalo) Episcopus peccator conferens primam tonsuram, benedicens oleum, consecrans Altiaris.

5. Neque Concionator verbum Dei in peccato predicans.

1. Artis communis sententia est peccatorem conscientem sacramentalia, exercentem actus ordinis sacri mortaliter peccare, quia indignè tractat munus sacrum ad quod est vi consecrationis deputatus. Colligitur ex Gregor. c. ult. de temp. ordinat. Vbi postquam dixit clericos occulta adulteria, vel alia crimina committentes postquam penituerint impediendos non esse, ne ad altiōres Ordines ascendant, neque in susceptis ministrent, subiungit. Quod si penituerint monendi sunt, & sub interminatione diuini iudicij obtestandi, ut in testimonium suæ damnationis in susceptis etiam Ordinibus non ministrent. Est igitur peccatum mortale cuiuslibet Ordinis sacri ministratio. Sic Nauar. c. 25. n. 72. & c. 27. n. 163. Sayrus pluribus relatis, lib. 2. de sacram. c. 7. q. 2. art. 1. De aliis vero functionibus Ordinum minorum, aliorumque sacramentorum vsum, censent non esse mortale si à peccatore fiat, quia non videntur ita grauem irreuerentiam constituit.

2. Ceterum probabilius existimo nullum exercitium Ordinis, vel alterius sacramenti præter sacramenti ministracionem à peccatore factum mortale esse, sic docuit Henric. de Gandauo quodlib. 6. q. 30. Sorus in 4. disp. 1. q. 5. art. 6. & disp. 24. q. 1. art. 4. post. 7. concl. Ep. disp. 25. q. 1. art. 4. Palau. 4. disp. 3. §. 6. disp. 2. Suar. disp. 16. sect. 3. Greg. de Valen. 1. 4. disp. 3. q. 5. punct. 3. Egid. de Coninch. q. 64. art. 7. dub. 1. n. 39. Bonac. disp. 1. q. 3. punct. 3. §. 1. n. 4. & seqq. Valq. 3. disp. 136. n. 50. Fauct Paulus Laymann. lib. 5. tract. 1. c. 5. concl. 4. Ratio ea est, quia neque ex muneris sanctitatis, & dignitate, neque ex deputatione ad ipsum exercendum videtur colligi mortalem irreuerentiam esse in peccato mortali exerceri. Quia omnia illa munera ex se sanctitatem non conferunt, ac proinde illa exercens merita Christi non distribuit. Non igitur sub graui culpa sanctitatem habere tenentur ea exercentes. Et confirmo. Initium Ordinibus minoribus deputatus est ad illorum ordinum exercitium, quod ferè æquè dignum est, ac exercitium Subdiaconi, & Diaconi. Item suscipiens Confirmationis Sacramentum deputatus est ad fidem coram tyranno profitemdam, qui actus dignissimus est, & tamen si hunc actum peccator exerceat, non obinde peccabit mortaliter, sicuti neque iniuriæ minoribus actus illorum Ordinum exercens. Ergo neque etiam est censendus peccare mortaliter exercens actus Ordinum maiorum: cum deputatione æqualis sit in omnibus iis actionibus; & ferè in eis nullus excessus sanctitatis, & dignitatis.

3. Neque obstat Gregor. IX. in cap. ult. de temp. ordin. deficientem Clericos peccatores in susceptis Ordinibus ministrantes ministrare in testimonium suæ damnationis. Non enim ministrant in damnationem, sed in testimonium damnationis, eò quod ipsa sua ministracione, quæ sancta est, testantur damnatione dignos esse, non ob ministracionem, sed ob peccata quibus maculari sunt, cum in susceptis Ordinibus ministrant. Alias Clerici minoribus Ordinibus initiati, & in ipsis ministrantes ministrarent in damnationem suam, peccarentque mortaliter, cum Pontifex de omnibus Clericis generaliter loquatur. Non igitur definit Pontifex ministracionem Clericorum peccatorum esse in illorum damnationem, sed in testimonium damnationis, quia ipsamet ministratio vtpote sancta testatur ipsos damnatione dignos esse, cum eorum vita puritati ministracionis non sit conformis. Sic explicat Egid. de Conine. q. 64. art. 6. dub. 1. n. 41.

4. Hinc fit Episcopus peccatorum conferens primam tonsuram, oleum benedicens, Ecclesias, Altaria, Christina, sacra vasa, & virgines consecrantes, nuptias, aquam, populum etiam cum venerabili Eucharistiæ Sacramento benedicens, Subdiaconumque, & Diaconum peccatores solemniter Epistolam, vel Euangelium canentes non peccat mortaliter, quia non exercens actus, quibus sanctitas ex opere operato annexa sit. Sic Valen. Suar. Valq. Bonac. Coninch. & Sorus locis citatis.

5. Fit secundo Prædicatorem verbum Christi prædicatorem (secluso scandalo) mortale non committere, quia non est actus, cui sanctitas sit annexa. Deinde quia nulla consecratione, & ordine ad illud munus exercendum deputatur. Sic ex communi sententia aduersus Caier. & Nauar. tradit Paul. Layman. lib. 5. sum. tract. 1. c. 5. q. 4. concl. 4. in fine. Suar. disp. 16. sect. 3. circa finem Valen. 4. r. disp. 3. q. 5. punct. 3. Sayrus aliis relatis, lib. 2. cap. 7. q. 4. n. 5.

PUNCT. VII.

Qualiter gratia iustificans per Sacramenta concedatur.

1. Omnia Sacramenta nouæ legis gratiam iustificatam conferunt quantum est ex se.
2. Secus Sacramenta legis antiquæ.
3. Aliqua Sacramenta nouæ legis conferunt per se primam gratiam.

- riam, alia conferunt augmentum illius.
 4. Simul cum gratia sanctificante virtutes infunduntur.
 5. Ex vi cuiuslibet Sacramenti gratia sacramentalis conceditur. Et quæ hæc sit.
 6. Quale sit auxilium, in quo gratia sacramentalis consistit.

Explicata essentia Sacramentorum, & eorum causa efficiente explicandi sunt illorum effectus, præcipuus, & primarius est gratia iustificans, cum ad sanctificandum populum sint Sacramenta instituta. Omnia igitur Sacramenta novæ legis quantum est ex se gratiam iustificantem conferunt; ob hunc enim finem Christus Dominus ea instituit, ut aperte colligitur de Sacramento Baptismi, Ioan. 3. ibi nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non poterit introire in regnum Dei. Et de Sacramento Confirmationis. Actor. 8. per manuum impositionem dabatur Spiritus sanctus. De Sacramento Eucharistiæ habetur Ioan. 6. Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem in me manet, & ego in eo, quod esse non potest nisi per gratiam. De Sacramento Pœnitentiæ dixit Christus, Ioan. 20. Quorum remiseritis peccata, remittentur eis, & quorum retinueritis retenta, erunt. De Extrema. Vnctione. Iacobi 5. Oratio fidei saluabit infirmum. De Ordine, 2. Timoth. 2. vt resuscites gratiam, quæ est in te per impositionem; & tandem de matrimonio dicitur ad Ephes. 5. Sacramentum hoc magnum est. Ego autem dico in Christo, & in Ecclesia, Præterea hæc veritas definita, & declarata est à Trid. sess. 7. can. 8. & 9. Vnde iam non licet de hac re dubitare absque manifesto hæresis periculo. Sic pluribus Patrum, & Conciliorum testimoniis exornant Sayrus. lib. 5. de Sacram. c. 1. art. 3. Valen. 1. 4. disp. 3. q. 3. punct. 1. Aegid. de Coninc. q. 62. art. 1. dub. 1. Suar. ibi disp. 7. sect. 1. & alij.

2. Notanter dixi Sacramenta novæ legis. Nam antiqua non conferbant gratiam iustificantem, sed conferendam per Christum significabant. Neque huic veritati obstat, quod in circumcissione remittebatur peccatum originale, & actuale, si cum originali esset coniunctum, quia hæc remissio, esto ad præsentiam circumcissionis fieret, non virtute circumcissionis, sed ex fide in Christum venturum, quam suscipiens circumcissionem, vel eius parentes eo signo pœnitabantur, concedebatur, vt latius punct. 1. diximus. Et probat optimè Aegid. de Coninc. q. 62. art. 6.

Deinde dixi Sacramenta novæ legis gratiam iustificantem causare, quantum est ex se, vt indicarem aliquando impediri ab huius effectus productione ob incapacitatem suscipientis, qui impedimentum apponit gratiæ, quæ illi communicanda erat per Sacramentum, si ritè esset dispositus.

3. Sed inter hæc Sacramenta est differentia; nam quedam sunt per se primario instituta ad remissionem peccati, ac proinde ad concedendam recipienti primam gratiam, qualia sunt Baptismus, & Pœnitentia. Non enim remittitur peccatum nisi gratia concedatur, ob quam causam hæc vocantur Sacramenta mortuorum, quia communicata mortuis in peccato illos excitant ad vitam communicatione gratiæ iustificantis. Reliqua verò Sacramenta sunt instituta per se primario ad augendam gratiam eaque de causa dicitur Sacramenta viuorum, quia per se expositulant, vt suscipientes vitam spirituales habeant, cum ea suscipiunt. Sed non obinde fit, quin hæc Sacramenta viuorum aliquando conferant primam gratiam non ponentibus obiecem. Si enim Sacramenta mortuorum ex sua institutione quasi secundaria augent gratiam, cum inveniunt suscipientes gratiam possidere, quid mirum quod Sacramenta viuorum ex eadem institutione vitam gratiæ tribuant, si suscipientes mortuos inveniunt dispositos tamen gratiæ suscipiendæ? Omnia enim sacramenta gratiam ex institutione significant, ac proinde illam conferre valent, neque gratia prima à secunda, seu ab illius augmento essentialiter differt, sed tantum accidentaliter. Poterunt ergo omnia Sacramenta ex institutione sua gratiam primam, vel illius augmentum conferre. Sic docent communiter Doctores teste Suar. 3. p. disput. 7. sect. 2. Aegid. de Coninc. q. 62. art. 1. dub. 2. per totum Bonac. disp. 1. q. 4. punct. 2. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 1. cap. 6. n. 2. Quæ autem ad illius effectum in sequentibus explicabimus.

4. Prædicto effectui gratiæ habitualis annexæ sunt reliquæ omnes virtutes supernaturales infusæ, tam Theologicales, quam morales, quia omnes hæc gratiam, vt regnam comitantur, ac proinde Sacramentum causans gratiam ex consequenti causa est reliquarum virtutum, quæ gratiam consequuntur. Colligiturque ex Trident. sess. 6. c. 7. & notavit Bonac. disp. 1. de Sacr. q. 4. p. 1. n. 6. Suar. disp. 7. sect. 2. circa finem. Sayrus. lib. 5. cap. 5. art. 2. in principio.

5. Præter huiusmodi gratiam iustificantem, & virtutes infusæ, conceditur ex vi cuiuslibet Sacramenti ritè suscepti gratia quedam, quæ sacramentalis appellatur, eò quod ad consequendum finem illius Sacramenti dirigatur. Sic tradit expressè D. Thom. q. 62. art. 2. quem ferè omnes se-

quuntur. Consistit autem hæc sacramentalis gratia, vt à gratia iustificante, alitque virtutibus distinguitur in auxilio quodam speciali virtute Sacramenti à Deo concessio, ad finem illius Sacramenti obtinendum. Verbi gratia. Ob Sacramentum Baptismi ad puritatem animi institutum conceditur auxilium ad hanc animi puritatem conferendam, & consequenter ad seruanda omnia præcepta, reliquaque Sacramenta ritè recipienda. Ob Sacramentum Confirmationis institutum, ad nos in fide, & gratia accepta per Baptismum roborandos auxilium conceditur ad eam fidem firmiter, & constanter profitendam, gratiamque consequendam. Ob Sacramentum Pœnitentiæ datur auxilium ad detestandum peccatum, & pro commissis integrè satisfaciendum, quia hic est huius Sacramenti finis. Ob Eucharistiæ auxilium recipitur ad tentationes superandas, agendamque gratiam omnium virtutum exercitio. Ob Extremam. Vnctionem conceditur auxilium ad dissoluendas diaboli insidias, illiusque tentationes tempore mortis superandas. Ob Sacramentum Ordinis auxilium datur ad rectum illius usum. Idemque est in matrimonio. Sic colligitur ex D. Thom. q. 62. art. 2. Suar. disp. 7. sect. 3. concl. 2. Sayr. lib. 5. de Sacr. cap. 6. q. 1. art. 3. Penantius. disp. 1. pag. 862. Aegid. de Coninc. dicta q. 62. art. 2. Bonac. disp. 1. q. 4. punct. 1. in fine. & punct. 5. n. 2. Paul. Laymann. lib. 5. sum. tract. 1. cap. 6. n. 3.

6. Sed non caret difficultate quale sit hoc auxilium ex vi sacramenti concessum? Nam si est auxilium efficax, inde infertur videtur ritè baptizatum, v. g. non esse gratiam amissurum, quia nunquam gratia amittitur postea efficiaci auxilio ad eam consequendam, si verò auxilium Sacramenti concessum sufficiens tantum sit, non videtur specialis fauor esse illius concessio. Tum quia auxilium sufficiens nemini denegatur à Deo. Tum quia oratione, & pœnitentia, alitque virtutum actibus poterit à Deo impetrari etiam superabundans. Propter hæc dicendum existimo vi cuiuslibet Sacramenti dari auxilium aliquando efficax, aliquando sufficiens, sed abundantiùs, quam concederetur Sacramento non recepto ad consequendum finem illius Sacramenti, esto oratione idipsum aliquando impetrari possit. Quando autem dandum sit auxilium efficax, vel sufficiens superabundans ex voluntate Dei pendet. Sacramentum enim solum operatur, vt ex vi illius detur auxilium ad finem ipsius consequendum, sive sit efficax, sive sufficiens. Quod verò detur determinatè auxilium efficax non tam ex Sacramento, quam ex voluntate Dei pendet. Adde esto daretur ex vi Sacramenti auxilium efficax, non inde fit gratiam nunquam amitti posse, quia non est necessarium, vt ex vi Sacramenti detur auxilium in omni tempore & occasione, sufficit si pro aliquo tempore, vnicuque occasione concedatur.

PUNCTVM VIII.

Qualiter, & quando prædictos effectus Sacramentorum operentur.

1. Sacramenta operantur suos effectus, cum sunt in esse perse. Et
2. Sed qualiter hoc contingat. Proponitur dubitandi ratio.
3. Dupl. operari possunt, vel physice vel moraliter.
4. Plures Doctores firman. Sacramenta esse causas physicas.
5. Probabilis est moraliter tantum operari.
6. Quod evidentiùs est comparatione gratiæ sacramentalis.
7. Ob maiorem ministrantis deuotionem, si suscipientes aquiliter sunt dispositi gratia non augetur.
8. Augetur tamen instante suscipientis maiore dignitate.

1. **S**acramenta operari suos effectus in eo instante perfecta, in quo censentur esse, certum esse debet, quia sunt signa practica, & consequenter operantia illius quod significant. Atque ita tradit cum D. Thom. q. 62. art. 1. Didac. Nunez. difficult. 7. vers. 5. sententia. Aegid. de Coninc. du. 4. n. 62. Suar. disp. 8. sect. 2. §. vltimus dicendi modus. Henriq. lib. 1. cap. 19. n. 1. & lib. 2. cap. 9. n. 1. Bonac. disp. 1. q. 4. p. 7. per totum.

2. Sed dubium est, qua ratione id fiat, eò quod in pluribus eorum materia, & forma sint entia successiua, quæ simul esse non possunt, imò potius debent non esse, vt censentur perfecte constitui. Deinde prius tempore solet apponi materia sacramenti, quàm forma, & è contra, quod valori sacramenti non obstat, si est moralis coniectio: finita enim prolatione formæ Baptismi, v. g. potest puer in aquam immergi, vel è contra prius immergi, quàm forma Baptismi proferatur. Quomodo ergo sacramenta signa practica suorum effectuum esse possunt, quando sunt, siquidem eorum partes non simul existunt? Præterea si loquamur de gratia sacramentali, vt à gratia iustificante, alitque virtutibus habitualibus distinguitur, longo tempore post sacramentum receptum conceditur, quomodo ergo sacramentum, quod non est illius causa practica, sed operatiua esse potest.